

Požadavky na vykazování informací o peněžních tocích v české legislativě a jejich vývoj v čase

*Lucie Brabcová**

Abstrakt:

Přestože přínos přehledu o peněžních tocích je pro jeho uživatele účetních informací neoddiskutovatelný, historické řešení tohoto výkazu v české legislativě nezastává dostatečně silnou pozici. Cílem příspěvku je na základě komparativní analýzy popsat a zhodnotit kvalitu vykazování informací o peněžních tocích požadovaných českou legislativou, jeho evoluci v čase, a nastínit směr budoucího vývoje. Lze shrnout, že přehledu o finančních tocích a jeho úpravám je v české účetní legislativě dlouhodobě věnován jen velmi malý prostor. Po dobu deseti let nebyl vůbec upraven; po prvotní úpravě bylo následných změn významnějšího charakteru provedeno jen velmi málo. Ani současné diskuse k nové koncepci účetní legislativy nenaznačují zamýšlené přehodnocení přístupu k tomuto významnému výkazu.

Klíčová slova: Účetnictví; Přehled o peněžních tocích; Peněžní toky.

JEL klasifikace: M41.

1 Úvod

Přehled o peněžních tocích je jedním z významných zdrojů informací pro uživatele účetní závěrky. Přestože jeho přínos k porozumění úrovni a kvality solventnosti a likvidity účetních jednotek je neoddiskutovatelný, historicky zachycení tohoto výkazu v české legislativě nezastává dostatečně silnou pozici. Ekonomický svět je v čase turbulentní a jeho modelové zobrazení by se mu mělo být schopno s dostatečnou rychlostí vyrovnat.

2 Metodologie

Cílem příspěvku je popsat a zhodnotit kvalitu vykazování informací o peněžních tocích požadovaných českou legislativou a jejich evoluci v čase. Na základě vlastních myšlenek je v diskusi rovněž nastíněn možný směr budoucího vývoje.

Příspěvek sestává ze čtyř hlavních částí. V prvních třech částech je analyzováno uchopení přehledu o peněžních tocích českou legislativou na základě tří konkrétních předpisů, v navazující kapitole je pak naznačen výhled do budoucího řešení

* Lucie Brabcová; Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, katedra manažerského účetnictví, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3; <Lucie.brabcova@vse.cz>.

Článek byl podpořen v rámci institucionální podpory IP100040 na Fakultě financí a účetnictví VŠE v Praze.

plánovanou novou legislativou. Tyto poznatky jsou shrnuty a diskutovány v závěrečné kapitole.

Příspěvek je metodologicky zpracován formou podrobné analýzy české legislativy ve smyslu komparace relevantních účetních předpisů v čase. Za relevantní české předpisy jsou považovány následující:

1. Zákon 563/1991 Sb. ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví (dále jen „zákon o účetnictví“ nebo „zákon“, kde jednoznačné),
2. Vyhláška 500/2002 Sb. ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví (dále jen „vyhláška pro podnikatele“ nebo „vyhláška“, kde jednoznačné),
3. České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů FZ01/2003 (dále jen „české účetní standardy pro podnikatele“, „české účetní standardy“ nebo „ČÚS“).

Pro dosažení cíle příspěvku byl sestaven kompletní seznam výše uvedených předpisů včetně označení zákonů (resp. dokumentů v případě ČÚS), jimiž byly dané předpisy změněny. Tato jednotlivá znění předpisů (35 znění zákona o účetnictví, 13 znění vyhlášky pro podnikatele a 12 znění českých účetních standardů), ale i materiály k plánovanému modernizovanému zákonu o účetnictví, byly postupně analyzovány za účelem vyhledání změn, které mají vliv na sestavení přehledu o peněžních tocích a požadavky na jeho prezentaci v účetní závěrce. Získané údaje byly následně vyhodnoceny a diskutovány z hlediska kontextu jejich zavedení a jejich vlivu na vypovídající schopnost přehledu o peněžních tocích.

Předpisy byly získány z databáze ASPI ke dni 5. 7. 2020. Literární rešerše je doplněna jak akademickými zdroji, tak i oficiálními úředními dokumenty, zprávami a legislativními texty. V textu příspěvku bude pro účely snazší čitelnosti odkazováno vždy na počáteční datum účinnosti dané verze předpisu.

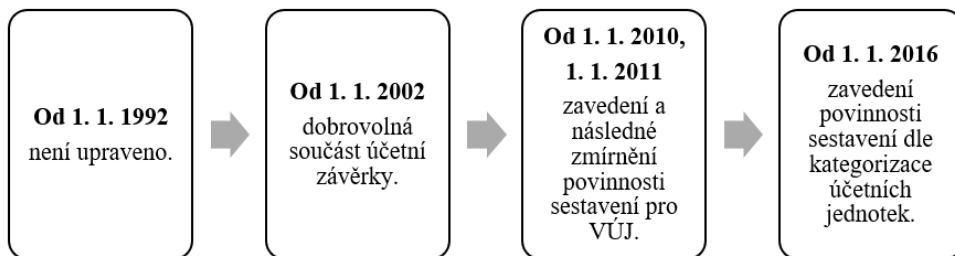
Příspěvek je orientován výhradně na podnikatelské subjekty účtující v soustavě podvojného účetnictví. Z toho důvodu je z dostupných vyhlášek analyzován vývoj pouze vyhlášky pro podnikatele (500/2002 Sb.). Pro poskytnutí ucelené informace je v příspěvku zmíněno i současné znění (k 28. 9. 2020) související legislativy.

Téma účetních výkazů sestavovaných za Českou republiku a souvisejících vybraných účetních jednotek (dále jen „VÚJ“) je uchopeno pouze v rozsahu relevantním pro tento příspěvek. Ze stejného důvodu je omezen i komentář k jednoduchému účetnictví a zjednodušenému (později zkrácenému) rozsahu účetní závěrky.

3 Zákon o účetnictví 563/1991 Sb.

Dne 1. 1. 2021 vejde v účinnost již pětatřicátá verze znění zákona o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb.). Přes početné změny tohoto zákona v průběhu let se přehledu o peněžních tocích dotkl jen zanedbatelný počet úprav. Nejdůležitější z nich jsou znázorněny v následujícím schématu.

Obr. 1 Přehled úprav přehledu o peněžních tocích v zákoně 563/1991 Sb.

Zdroj: Autor podle zákona o účetnictví 563/1991 Sb.

Pozn.: Uvedená data označují počáteční data účinnosti znění předpisu.

V **původním znění** zákona o účetnictví se nevyskytuje žádná zmínka o sledování či vykazování informací o peněžních tocích. Poprvé je v české účetní legislativě řešena problematika vykazování informací o peněžních tocích ve znění zákona s účinností **od 1. 1. 2002** (§ 18 odst. 1); přehled o peněžních tocích je zde chápán a legislativně vymezen jako dobrovolná součást přílohy k účetní závěrce, tedy sestávající z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy.

Znění zákona účinné **od 1. 1. 2004** se zapracováním práva Evropského společenství přineslo významné množství změn. Změnou významnou pro sestavení přehledu o účetních tocích je přepracované, resp. nové znění § 4 odst. 8 písm. e), uvádějící povinnost rigidního dodržování uspořádání a obsahového vymezení daných položek, a to včetně přehledu o peněžních tocích. Tato úprava se nicméně nedotýká povinnosti přehled sestavit.

Znění účinné **od 1. 1. 2010** (§ 1 odst. 3), uvádí zjišťování účetních záznamů pro potřeby státu a sestavování účetních výkazů za Českou republiku. Zákonem (§ 23b odst. 2 písm. c) je požadováno sestavení výkazu peněžních toků s roční frekvencí. Zde lze pozorovat nekonzistenci se zavedeným názvoslovím „přehled o peněžních tocích“. V dané souvislosti zákon rovněž definuje nový pojem vybrané účetní jednotky. Pro vybrané účetní jednotky je ve srovnání s podnikatelskými účetními jednotkami v § 18 odst. 1 zpřísněna povinnost sestavování přehledu o peněžních tocích, jelikož tyto vybrané účetní jednotky musí přehled o peněžních tocích sestavovat vždy. Následující znění zákona (s účinností **od 1. 1. 2011**) nicméně tuto povinnost zmírňuje přidáním kritérií určujících povinnost sestavení přehledu o peněžních tocích pro VÚJ.

Značně přepracovaným, již třicátým, zněním zákona účinným **od 1. 1. 2016** bylo uvedeno v platnost mnoho změn. Pro potřeby sestavení přehledu o peněžních tocích je významná nově zavedená kategorizace účetních jednotek (§ 1b), jejich skupin (§ 1c) a uvedení pojmu subjektu veřejného zájmu (§ 1a). Souvislost této kategorizace s povinností sestavit přehled o peněžních tocích je upravena v § 18 odst. 2: „Účetní závěrka obchodních společností zahrnuje i přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Účetní jednotky uvedené v § 1a písm. b) až d) přehled o peněžních tocích nesestavují. Malé účetní jednotky a mikro účetní jednotky nejsou povinny sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. (...)“.

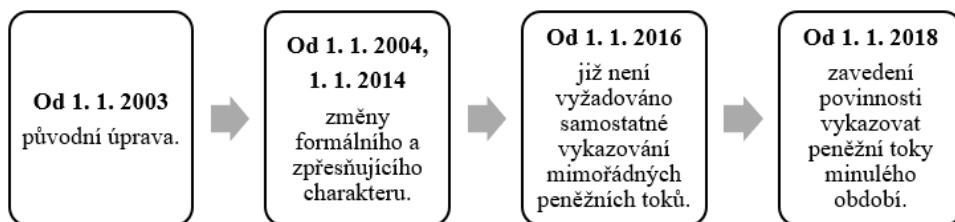
Dle § 1b odst. 5 je subjekt veřejného zájmu (stejně tak jako vybraná účetní jednotka) považován za velkou účetní jednotku, nicméně dle výše uvedeného odstavce většina finančních institucí přehled o finančních tocích není povinna sestavovat. Od této novely až do stávajícího znění zákona o účetnictví již nebyly provedeny žádné změny, které by významněji pozměňovaly úpravu přehledu o peněžních tocích.

4 Vyhláška pro podnikatele 500/2002 Sb.

Vyhláška pro podnikatele (vyhláška č. 500/2020 Sb.), jakožto prováděcí předpis k zákonu o účetnictví, upravuje přehled o peněžních tocích podstatně detailněji. Přehledu o peněžních tocích se věnuje zejména § 3 Hlavy I, § 39 Hlavy IV a celá Hlava V, tzn. paragrafy 40 až 43.

V současnosti je účinné v pořadí již třinácté znění této vyhlášky. Přehled o peněžních tocích byl dotčen pouze třemi změnami, avšak dvě z nich lze považovat za významné. Stručný přehled těchto změn je prezentován ve schématu níže.

Obr. 2 Přehled úprav přehledu o peněžních tocích ve vyhlášce 500/2002 Sb.

Zdroj: Autor podle vyhlášky pro podnikatele 500/2002 Sb.

Pozn.: Uvedená data označují počáteční data účinnosti znění předpisu.

Původní znění vyhlášky v souladu s tehdy platnou úpravou zákona o účetnictví stanoví dobrovolnost sestavení přehledu o peněžních tocích jak v individuální účetní závěrce (§ 3 odst. 1), tak v konsolidované účetní závěrce (§ 64 odst. 1). Tento výkaz je definován následujícím způsobem (§ 3 odst. 5): „*Přehled o peněžních tocích je rozpisem vybraných položek majetku a podává informaci o přírůstcích*

(příjmech) a úbytcích (výdajích) peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů v členění na provozní, investiční a finanční činnost v průběhu účetního období.“

Požadavky na přehled o peněžních tocích jsou ve vyhlášce podrobněji stanoveny zejména v Hlavě V, tvořené paragrafy 40–43 a nesoucí původní název *Přehled o peněžních tocích*. V § 40 jsou obsahově vymezeny peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty a je vznesen požadavek na prokázání souladu vykázaných částek s rozvahou. Čtvrtý odstavec téhož paragrafu předepisuje související informace, které je nutno vykázat v příloze, jako např. zahrnované položky a metody určení jejich obsahu, popř. jejich změny.

Obsažení údajů předepsaných v ustanoveních § 40, 41 a 43 bylo uvozeno v § 39, odst. 11. V § 41 je definována provozní, investiční a finanční činnost a zakázána kompenzace peněžních toků vykázaných v těchto činnostech. Zároveň jsou však připuštěny (nicméně nejmenovány) výjimky ze zákazu kompenzace, které musí být posléze uvedeny v příloze. Paragraf 42 stanoví možnost volby vykázaní peněžních toků z provozní činnosti přímou či nepřímou metodou a řešení nepeněžních transakcí v návaznosti na volbu nepřímé metody. Položky, jejichž vykazování je diskutabilní, popř. variantní (jako např. peněžní transakce, které tvoří mimořádný výsledek hospodaření, úroky, dividendy, podíly na zisku a platby daně z příjmů), jsou upraveny v § 43, včetně jejich požadované klasifikace.

Úpravy ve znění vyhlášky účinném **od 1. 1. 2004** byly spíše formálního charakteru, a to zejména v názvosloví. Jako příklad lze uvést změnu názvu Hlavy V z původního „*Přehled o peněžních tocích*“ na „*Uspořádání a obsahové vymezení přehledu o peněžních tocích*“. Verzi vyhlášky s účinností **od 1. 1. 2014** byly provedeny další úpravy znění Hlavy V.

Významné změny, související se změnou zákona o účetnictví, obsahovalo znění vyhlášky účinné **od 1. 1. 2016**. Prvky tvořící účetní závěrku již nejsou definovány v § 2; vyhláška se v této souvislosti nově odkazuje na § 18 zákona. Lze pozorovat nekonzistenci řešení konsolidované účetní závěrky s požadavky kladenými na individuální účetní jednotky, kdy v § 64 odst. 1 zůstává nezměněn výčet prvků účetní závěrky společně s dobrovolností přípravy přehledu o peněžních tocích. V souvislosti s nově zavedenou kategorizací účetních jednotek na mikro, malé, střední a velké je významně upraven § 39, upravující přílohu v účetní závěrce, včetně zavedení § 39a, § 39b a § 39c. Ze všech těchto paragrafů je odkaz na přehled o peněžních tocích vymazán, čímž je zrušeno propojení s vykazovacími povinnostmi uvedenými v paragrafech 40, 41 a 43.

Z § 40 odst. 2 je odstraněním výrazu „dlouhodobé“ odstraněn původní protimluv následujícího znění: „*Za peněžní ekvivalenty se považují například dlouhodobé peněžní úločky s nejvýše tříměsíční výpovědní lhůtou (...)*“. Paragraf 43 je rovněž dotčen změnou názvosloví, kde „kapitalizované úroky“ jsou nyní, podle mého

názoru přesněji, vymezeny jako „úroky zahrnované do ocenění dlouhodobého majetku“.

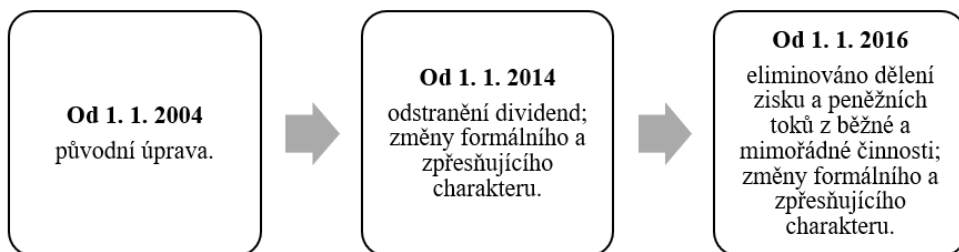
Důležitá změna se závažným dopadem na vypovídající schopnost přehledu o peněžních tocích se nachází § 43 odst. 1 a 2. V nové úpravě znění již není vyžadováno samostatné vykazování peněžních toků spojených s mimořádnými účetními transakcemi, resp. transakcemi, které tvoří mimořádný výsledek hospodaření. Tato změna souvisí s úplným zrušením § 35 (Mimořádné výnosy), § 36 (Mimořádné náklady) a § 38a (Výsledky hospodaření), čímž je odstraněno i dosavadní rozdělení výsledku hospodaření na výsledek hospodaření za běžnou činnost a mimořádný výsledek hospodaření.

Poslední stav textu, jenž je v účinnosti **od 1. 1. 2018**, ukládá povinnost uvést informace o výši jednotlivých položek přehledu o peněžních tocích (resp. všech výkazů) i za minulé účetní období (§ 4 odst. 5). V témže odstavci je rovněž upraven postup v případě, kdy není zajištěna srovnatelnost položek mezi těmito obdobími.

5 České účetní standardy pro podnikatele

Přehled o peněžních tocích je upraven zejména v ČÚS 023 (České účetní standardy pro podnikatele: Přehled o peněžních tocích). Jeho cílem je „*stanovit (...) základní postupy při sestavování přehledu o peněžních tocích za účelem docílení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami.*“ V současnosti účinná verze Českých účetních standardů pro podnikatele je v pořadí dvanáctá, přičemž úprava přehledu o peněžních tocích byla dotčena změnami shrnutými v následujícím schématu.

Obr. 3 Přehled úprav přehledu o peněžních tocích v ČÚS 023

Zdroj: Autor podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 023.

Pozn.: Uvedená data označují počáteční data účinnosti znění předpisu.

Ve standardu je nastíněno vzorové řešení přehledu o peněžních tocích. Současný stav tohoto návrhu je ilustrován v Tab. 1 a u některých položek doplněn o číslo poznámky autora k případné změně.

Poznámky autora k jednotlivým změnám a k úrovni jejich dopadu jsou následující:

1 Méně významné změny vymezené předpisem účinným od 1. 1. 2014:

1a Původně se jednalo o transakce související krom podílů na zisku i s dividendami.

1b Změny v pojmovém aparátu: Pojem „půjčky“ byl nahrazen pojmem „zápůjčky“ a pojem „emisní ážio“ byl nahrazen pojmem „ážio“.

2 Méně významné změny vymezené předpisem účinným od 1. 1. 2016:

2a Změna v pojmovém aparátu: Úroky zahrnované do ocenění dlouhodobého majetku byly původně označeny jako kapitalizované úroky.

3 Velmi významné změny vymezené předpisem účinným od 1. 1. 2016:

3a Původně se jednalo o účetní zisk nebo ztrátu z běžné činnosti před zdaněním v položce Z. a související daň z příjmů za běžnou činnost v položce A.5.

3b Element mimořádnosti byl zcela odstraněn. Původní náplň bodu A.6. zahrnovala „*Příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy (...)*“

Náplň a podoba konsolidovaného přehledu o peněžních tocích je upravena bodem 8 ČÚS 020 (Konsolidovaná účetní závěrka), nicméně úprava sestavení konsolidovaného a nekonsolidovaného přehledu o peněžních tocích se výrazně neliší. Tento bod standardu uživatele odkazuje na možné řešení navržené ČÚS 023, přičemž jsou vymezeny odchylky specifické pro transakce konsolidované účetní jednotky. Pro úplnost byly změny tohoto bodu (Konsolidovaný přehled o peněžních tocích) v čase rovněž zkoumány. Ve zněních standardu s účinností od 1. 1. 2014 a 1. 1. 2016 byly provedeny dílčí formální úpravy, tyto však zásadním způsobem nezasáhly do vyznění a obsahu daného bodu standardu.

6 Kontext nejvýznamnějších změn

Za nejvýznamnější změny v požadavcích na sestavení přehledu o peněžních tocích lze považovat následující: dobrovolné umožnění sestavení přehledu (od r. 2002), povinnost sestavení přehledu v návaznosti na kategorizaci účetních jednotek (od r. 2016), zrušení vykazování mimořádných peněžních toků (rovněž od r. 2016) a doplnění údajů za předcházející účetní období (od r. 2018). Důvody a pozadí výše uvedených změn budou osvětleny v této kapitole.

Možnost dobrovolného zahrnutí přehledu o peněžních tocích do účetní závěrky (účinná od roku 2002) byla zavedena zákonem č. 353/2001 Sb. V důvodové zprávě k návrhu tohoto zákona (MFČR, 2001, s. 46) je daná možnost uvedena do souvislosti s příslušným článkem Čtvrté směrnice ES a IAS 1. Uvedení i původního anglického výrazu naznačuje, že sami zákonodárci vnímali přehled o peněžních tocích jako zcela novou záležitost: „*V § 18 se definuje účetní závěrka (Čl. 2 odst. 1 Čtvrté směrnice ES), přičemž účetní závěrka může zahrnovat i přehled o peněžních tocích (z angl. cash-flow) nebo přehled o změnách vlastního kapitálu v souladu s IAS č. 1.*“

Tab. 1 Vzorové řešení přehledu o peněžních tocích dle ČÚS 023

Současné znění	Pozn. autora
P. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období	
<i>Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnost)</i>	
Z. Účetní zisk nebo ztráta před zdaněním	3a
A.1. Úpravy o nepeněžní operace	
A.1.1. Odpisy stálých aktiv	
A.1.2. Změna stavu opravných položek, rezerv	
A.1.3. Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv (-/+)	
A.1.4. Výnosy z podílů na zisku (-)	1a
A.1.5. Vyúčtované nákladové úroky (+) s výjimkou úroků zahrnovaných do ocenění dlouhodobého majetku, a vyúčtované výnosové úroky (-)	2a
A.1.6. Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace	
A.* Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a změnami pracovního kapitálu	3b
A.2. Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu	
A.2.1. Změna stavu pohledávek z provozní činnosti (+/-), aktivních účtů časového rozlišení a dohadných účtů aktivních	
A.2.2. Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti (+/-), pasivních účtů časového rozlišení a dohadných účtů pasivních	
A.2.3. Změna stavu zásob (+/-)	
A.2.4. Změna stavu krátkodobého finančního majetku nespádajícího do peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	
A.** Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním	3b
A.3. Vyplacené úroky s výjimkou úroků zahrnovaných do ocenění dlouhodobého majetku (-)	2a
A.4. Přijaté úroky (+)	
A.5. Zaplacená daň z příjmů a za doměrky daně za minulá období (-)	3a
A.6. zrušeno	3b
A.7. Přijaté podíly na zisku (+)	1a
A.*** Čistý peněžní tok z provozní činnosti	

Současné znění	Pozn. autora
<i>Peněžní toky z investiční činnosti</i>	
B.1. Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	
B.2. Příjmy z prodeje stálých aktiv	
B.3. Zápůjčky a úvěry spřízněným osobám	1b
B.*** Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	
<i>Peněžní toky z finančních činností</i>	
C.1. Dopady změn dlouhodobých závazků, popřípadě takových krátkodobých závazků, které spadají do oblasti finanční činnosti (například některé provozní úvěry) na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	
C.2. Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	
C.2.1. Zvýšení peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů z titulu zvýšení základního kapitálu, ážia, popřípadě fondů ze zisku včetně složených záloh na toto zvýšení (+)	1b
C.2.2. Vyplacení podílu na vlastním kapitálu společníkům (-)	
C.2.3. Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů (+)	
C.2.4. Úhrada ztráty společníky (+)	
C.2.5. Přímé platby na vrub fondů (-)	
C.2.6. Vyplacené podíly na zisku včetně zaplacené srážkové daně vztahující se k těmto nárokům a včetně finančního vypořádání se společníky veřejné obchodní společnosti a komplementáři u komanditních společností (-)	1a
C.*** Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	
F. Čisté zvýšení nebo snížení peněžních prostředků	
R. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období	

Zdroj: Autor podle ČÚS 023, bodu 3.3.

Dne 1. 1. 2016 nabyl účinnosti zákon č. 221/2015 Sb., kterým byla provedena transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU) do zákona o účetnictví. Na základě této legislativy byla stanovena zejména kategorizace účetních jednotek a návazné dopady na jejich výkaznictví.

Ministerstvo financí prostřednictvím sdělení (MFČR, 2015a) zveřejněného dne 25. 11. 2015 informovalo mj. o „*zjednodušení či osvobození, která se týkají zejména*

uvádění údajů a informací v účetní závěrce a zveřejňování účetních závěrek pro mikro a malé účetní jednotky.“ Tento výstup je v souladu s cílem směrnice 2013/34/EU (dále jen „směrnice“). Ve směrnici je uvedeno 58 důvodů pro její přijetí. Přestože důvod č. 55 vymezuje za její ústřední cíl „(...) usnadnit přeshraniční investice a zlepšit srovnatelnost účetních závěrek a zpráv v rámci celé Unie a posílit důvěru veřejnosti v ně prostřednictvím zvýšeného a konsistentního uvádění konkrétních údajů (...)“, snížení administrativní zátěže kladené na malé, případně střední, podniky je záměrem prostupujícím celou směrnicí (důvody č. 1, 10 a další). Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 221/2015 Sb. (MFČR, 2015b, s. 42) tento cíl přebírá a „navrhuje zajistit povinnost, aby v příloze v účetní závěrce malé a mikro účetní jednotky uváděly pouze část údajů oproti plné škále informací uváděných velkými účetními jednotkami.“ Na téže straně explicitně zmiňuje, aby „malé a mikro účetní jednotky nesestavovaly přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.“ Ve zvláštní části této důvodové zprávy (str. 53) je zmíněn návrh upřesnit ustanovení, jelikož „směrnice nepovoluje, aby malé a mikro účetní jednotky tyto přehledy sestavovaly“. Článek 4 odst. 1 směrnice skutečně jednoznačně stanovuje, že od malých podniků tento výkaz vyžadovat nelze. Vzhledem k nejednoznačné formulaci „nejsou povinny“, uvedené v § 18 odst. 2 zákona o účetnictví je však diskutabilní, zda k tomuto upřesnění došlo.

Dopad na sestavení přehledu o peněžních tocích je tak mírně kontroverzní. Zatímco jedním z cílů směrnice bylo snížení administrativní zátěže, v české úpravě došlo naopak k zavedení povinnosti přehled o peněžních tocích (určitými kategoriemi účetních jednotek) sestavit. Na straně druhé, hlavním cílem směrnice bylo zlepšení srovnatelnosti účetních závěrek. V této souvislosti jsou určité účetní jednotky nuceny sestavit více výkazů, tj. více materiálů vcházejících do srovnávací základny.

Implementace dané směrnice do příslušných evropských účetních legislativ byla neoddiskutovatelně významnou událostí, která byla posléze zhodnocena autory na příkladech mnoha evropských států. Odborných názorů na implementaci směrnice je mnoho, avšak téměř žádný se nedotýká problematiky vykazování peněžních toků. Kaufhold (2015) zastává názor, který je v souladu s českou legislativní úpravou a zdůrazňuje, že členské státy EU mohou vyžadovat vyšší úroveň vykazování od středních a velkých podniků. Zager a Decman (2016) jsou přesvědčeni, že chorvatská pravidla vykazování pro mikro podniky by měla být i po implementaci směrnice ještě více zjednodušena. Jorissen (2017) přiznává, že stupeň implementace IFRS do belgické účetní legislativy není vysoký, nicméně je přesvědčen, že se pomocí směrnice podařilo snížit administrativní břemeno kladené na malé podniky. Oproti tomu, Karamanou, Kopita a Lemessiou (2017) zmiňují, že na Kypru je vykazování podle IFRS vyžadováno již od roku 1981 a implementace nové směrnice nemá tudíž žádný vliv. Jarva a Silvola (2017) vnímají v případě Finska jako jediný pozitivní dopad významné zvýšení schopnosti předvídat budoucí peněžní toky na základě výnosů rozpoznaných pomocí IFRS nežli podle finské

účetní legislativy. Podle Tsalavoutase (2017) je sestavování přehledu o peněžních tocích v Řecku vyžadováno jen v případě velkých podniků. I přes to uzavírá, že řecké účetní standardy byly do velké míry přiblíženy k IFRS za účelem zvýšení kvality a srovnatelnosti účetnictví mezi obchodovanými a neobchodovanými společnostmi. Již však neuvádí, zdali tohoto cíle bylo dosaženo. Collis, Jarvis a Skerratt (2017) v případě UK souhlasí, že harmonizace v případě malých podniků snížila administrativní břemeno a zvýšila srovnatelnost a konzistenci finančního vykazování. Nicméně dodává, že mezinárodní srovnatelnost je narušena podniky používajícími FRS 102 a FRS 105. Jako jeden z mála autorů zmiňuje zákaz prezentovat jakékoliv položky výnosů a nákladů jako mimořádné, a to i v příloze. Sačer, Meeh-Bunse a Luer (2019) ilustrují silnou závislost německého účetního výkaznictví na lokálním zákonu právě na příkladě konsolidovaného přehledu o peněžních tocích, jehož podoba je definována německou účetní legislativou.

Müllerová (2014) byla krátce před transpozicí směrnice přesvědčena, že český zákon o účetnictví bude doplněn pouze o malý počet ustanovení ze směrnice. Svůj názor podkládá přesvědčením o vysoké kvalitě české účetní legislativy. Žárová (2013), rovněž v čase před transpozicí směrnice, názor směřující k pouze mírným úpravám, sdílela. Vallišová a Dvořáková (2018) věří, že úroveň transparentnosti a srovnatelnosti účetního výkaznictví byla zvýšena, zatímco Hýblová (2019) se domnívá, že harmonizace finančního výkaznictví pomocí této směrnice není dostačující z důvodů nabízené variantnosti řešení. Hýblová a Kolčavová (2017) mají vzhledem k těmto možnostem variantního řešení obavy o dosažení cíle srovnatelnosti. Gläserová a kol. (2017) oceňují uvedená zjednodušení požadavků kladených na mikro a malé podniky, nicméně se obávají poklesu úrovně srovnatelnosti dat, což považují za limitující faktor obchodních vztahů na globální úrovni. K témuž závěru se přiklání v obdobné studii provedené na zemědělském sektoru i Otavová a Gläserová (2017). Stejný názor zastává i Bušová a kol. (2016) s doplněním obavy o možný negativní vliv na účetní zásady, konkrétně zásadu pozitivního zobrazení a zásadu opatrnosti.

Novelou zákona účinnou od roku 2016 byla v tichosti zavedena další zásadní změna, kterou je zrušení kategorií spjatých s mimořádnou činností, jakož i souvisejících peněžních toků. Směrnice explicitně nezakazuje vykazování mimořádných položek, nicméně v rámci důvodu č. 21 požaduje následující: *„Z důvodů srovnatelnosti by měl být vytvořen společný rámec, podle něž budou zachycovány, oceňovány a vykazovány mj. (...) náklady a výnosy mimořádného objemu či původu.“* Tento požadavek je převeden v rámci § 39 odst. 1 písm. g) do přílohy v účetní závěrce. Příslušné účtové skupiny 58 a 68 byly zcela zrušeny, případně použity pro jiné účely. Mimořádné položky jsou podle vyhlášky nově vedeny v kategoriích jiných provozních výnosů (§ 25), jiných provozních nákladů (§ 28), ostatních finančních výnosů (§ 33) a ostatních finančních nákladů (§ 34);

mimořádný výsledek hospodaření a mimořádné peněžní toky pak již nejsou vykazovány odděleně.

Je překvapující, že tato změna unikla zanícenější debatě ze strany odborné veřejnosti, přestože Žárová (2013) ve svém příspěvku nastiňuje nejen tendence tyto položky využívat k úpravě běžného výsledku hospodaření, ale i původní rozdíly v přístupu k těmto položkám mezi členskými státy EU. Této změně v řešení mimořádných položek v kontextu podvojného účetnictví není věnována jediná zmínka ani ze strany zákonodárců v důvodové zprávě k zákonu.

Poslední významná změna, kterou je zavedení povinnosti uvést informace o výši jednotlivých položek přehledu o peněžních tocích i za minulé účetní období, je účinná od roku 2018. Toto rozhodnutí není oficiálně komentováno zákonodárci ani významně diskutováno odbornou veřejností, nicméně je konzistentní s požadavkem na vykazování údajů za minulé období u ostatních finančních výkazů.

7 Budoucnost

V současné době probíhají práce na modernizovaném zákonu o účetnictví, který by měl zcela nahradit stávající právní úpravu. Věcný záměr zákona (MFČR, 2019a, 2020a) byl dne 5. října 2020 schválen vládou České republiky (MFČR, 2020b). Ministr financí Alena Schillerová na navazující tiskové konferenci nastínila časový rámec, kdy se předpokládá, že „kompletní legislativní text se vším všudy po připomínkách by byl předložen do poloviny roku 2022 s tím, že počítá se u tohoto zákona s velkou legisvakancí lhůtou minimálně dvou let.“ (Vláda, 2020).

Tomuto stavu předcházelo vypracování dokumentu Souhrn řešení koncepce nové účetní legislativy 2020–2030 (dále jen „diskusní materiál“ či „koncepce“) a jeho zpřístupnění k veřejné konzultaci dne 30. listopadu 2018 (MFČR, 2018). Předložená koncepce nové účetní legislativy mj. stanovuje tři cíle účetního výkaznictví. Jedním z těchto cílů je **umožnění spolehlivého předvídaní budoucích peněžních toků**.

Výstupy z veřejné konzultace nové koncepce byly vyhodnoceny a zveřejněny v samostatném dokumentu dne 15. dubna 2019 (MFČR, 2019b). Bylo přijato 205 podnětů a komentářů, nicméně dle zveřejněného grafu distribuce připomínek podle klíčových slov se pouze jedna z nich týkala přehledu o peněžních tocích. Bližší specifikaci ani komentář k této připomínce předložený materiál neobsahuje.

V podkapitole III. 1. 1. diskusního materiálu je shrnuto současné vymezení obsahu individuální účetní závěrky s ohledem na přehled o peněžních tocích. Žádná změna tohoto stavu není navržena, přičemž v závěru předmětné části koncepce (podkapitola III. 1. 2.) jsou stávající ustanovení označena za vyhovující.

Konsolidovaným účetním závěrkám je věnován samostatný oddíl diskusního materiálu, přičemž v bodě d podkapitoly III. 2. 6. 3. (str. 76–77; zvýrazněno autorem) je popsán stávající stav a navržena jeho změna, včetně zdůvodnění, následujícím způsobem:

Konsolidovaná účetní závěrka povinně obsahuje rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu. Přehled o peněžních tocích a přehled o změnách ve vlastním kapitálu jsou oproti účetní závěrce pouze dobrovolně sestavovanými výkazy. Navrhuje se proto, aby se přehled o peněžních tocích a přehled o změnách ve vlastním kapitálu stal povinnou součástí konsolidované účetní závěrky, s případnou výjimkou pro banky a jiné finanční instituce a pro pojišťovny. Stávající právní úprava, kdy tyto dva přehledy jsou povinnou součástí účetní závěrky středních a velkých účetních jednotek (netýká se bank a jiných finančních institucí a pojišťoven), ale nikoli konsolidované účetní závěrky, omezuje kvalitu a vypovídací schopnost konsolidovaných účetních závěrek.

8 Diskuse a závěr

Od zrodu legislativní úpravy českého účetnictví (1992) nebyla po dobu dlouhých deseti let legislativně zachycena jediná zmínka o přehledu o peněžních tocích. Po těchto deseti letech (2002) byla zákonem o účetnictví ustanovena možnost sestavení přehledu o peněžních tocích jako dobrovolné součásti účetní závěrky. Následující rok (2003) byl tento výkaz podrobněji zachycen ve vyhlášce pro podnikatele a posléze (2004) i v samostatném českém účetním standardu 023. Tato legislativní úprava platila bez další významné změny dalších dvanáct let, do roku 2016. V souvislosti s komplexní reformou zákona o účetnictví se i do přehledu o peněžních tocích projeví dvě změny zásadního charakteru. První změnou bylo zavedení povinnosti sestavení přehledu o peněžních tocích pro účetní jednotky splňující kritéria klasifikace „dle velikosti“. Druhou změnou bylo eliminováno samostatné vykazování peněžních toků z mimořádné činnosti. Po dalších dvou letech (2018) byla zavedena povinnost vykazovat peněžní toky minulého období.

Z výše uvedeného lze zrekapitulovat, že za dvacet osm let a nespočet změn v české účetní legislativě byl přehledu o finančních tocích a jeho úpravám vyhovujícím turbulentnímu obchodnímu světu věnován jen velmi malý prostor.

Zavedení povinnosti sestavení přehledu o peněžních tocích pro určité účetní jednotky a povinnosti vykazování údajů za minulé účetní období přispělo k vyšší transparentnosti a srovnatelnosti jak mezi účetními jednotkami, tak v rámci vývoje finanční situace účetní jednotky v čase.

Zrušení odlišení mimořádných peněžních toků od peněžních toků z běžné činnosti lze podle mého názoru však hodnotit jako velmi zásadní krok zpět, přestože tento krok vyplývá z harmonizačních požadavků nejen v rámci Evropské Unie, ale uplatňovaných i ve vyspělém účetním světě. Uživatel přehledu již není s to posoudit, zdali případné výkyvy peněžních toků od trendu jak účetní jednotky, tak odvětví, jsou následkem nahodilých, jednorázových událostí, nebo zdali se v podniku dějí procesy zásadní pro jeho budoucí vývoj.

Je vhodné zmínit i otázku užitého názvosloví. Je s podivem, že český název „přehled o peněžních tocích“ dlouhodobě není konzistentní s oficiálním českým překladem IAS 7 (angl. Statement of Cash Flows). Tento mezinárodní účetní standard byl původně překládán jako „výkazy peněžních toků“; v prosinci roku 2008 byla pak Úředním věstníkem Evropské unie (Nařízení Komise (ES) č. 1274/2008) komunikována změna na „výkaz o peněžních tocích“. Jak již bylo uvedeno, nekonzistence se objevují i v samotném textu zákona.

V budoucí legislativní úpravě lze předpokládat zavedení povinnosti sestavení přehledu o peněžních tocích v konsolidované účetní závěrce. Nejsou však známy další plánované změny, budou-li nějaké. Je tak velmi pravděpodobné, že přehled o peněžních tocích zůstane pomyslným outsiderem účetních výkazů, jemuž není ze strany zákonodárců věnována dostatečná pozornost. Zcela jistě se jedná o promarněnou příležitost, jelikož přehled o peněžních tocích je nenahraditelným zdrojem informací pro své uživatele, je-li sestaven s náležitou péčí. Bohužel, tato nedostatečná pozornost není pouze záležitostí České republiky; před obdobným problémem stojí i IAS 7, jenž byl v původním znění vydán r. 1992 (Brabcová, 2018).

Vypovídací schopnost přehledu o peněžních tocích by dle mého názoru výrazně zvýšilo jednoznačné oddělení různých typů transakcí, které by do přehledu vneslo více podrobností. Na tomto základě by byl uživatel schopen nejen posoudit minulé peněžní toky, ale i snáze předvídat budoucí. Základní kategorie dělení navrhuji následujícím způsobem: oddělení hlavní výdělečné činnosti a ostatních provozních příjmů a výdajů; jednoznačné oddělení transakcí s dopadem do rozvahy či výsledku hospodaření u finanční a investiční činnosti; jednoznačné oddělení výdajů na platby daní a oddělení dotací, resp. dalších příjmů souvisejících s finanční výpomocí podnikatelským subjektům. Poslední bod nabývá na důležitosti obzvláště na pozadí současné koronakrize a posouzení jejich dopadů na finanční situaci účetní jednotky.

Vzhledem k omezenému prostoru se tento příspěvek nezabýval do hloubky úzce souvisejícími tématy, jako zejména řešení mimořádných položek v rámci účetnictví vyspělých ekonomik. Dalšími směry návazného výzkumu jsou podrobné analýzy vývoje standardů IAS 7 (vydán r. 1992), popř. FAS 95 (vydán r. 1987), jakož i srovnání požadavků kladenými těmito standardy mezi sebou. Vhodným návazným tématem je i obdobný výzkum v rámci Slovenské republiky, jejíž účetní legislativa vychází ze stejného zákona 563/1991 Sb.

Literatura

BRABCOVÁ, L., 2018. Compliance with IAS7 by Issuers of Listed Securities in the Czech Republic. *European Financial and Accounting Journal*. Roč. 13, č. 3, s. 73–89. doi: 10.18267/j.efaj.215.

BUŠOVÁ, A., DŘÍNOVSKÁ, E., GLÁSEROVÁ, J., OTAVOVÁ, M., 2016. Will the Czech accounting entities benefit from the Directive 2013/34/EU? In: KAPOUNEK, S., KRUTILOVA, V. *19th International Conference Enterprise and Competitive Environment 2016* [online]. Amsterdam: Elsevier Science Bv, s. 79–84 [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.1016/j.sbspro.2016.05.471.

COLLIS, J., JARVIS, R., SKERRATT, L., 2017. The Role and Current Status of IFRS in the Completion of National Accounting Rules – Evidence from the UK. *Accounting in Europe* [online]. Roč. 14, č. 1–2, s. 235–247. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.1080/17449480.2017.1300673.

České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [5. 7. 2020].

GLÁSEROVÁ, J., OTAVOVÁ, M., BUŠOVÁ, A., DŘÍNOVSKÁ, E., 2017. Impact of transposition of the directive 2013/34/EU into the national laws of EU member states emphatically V4. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis* [online]. Roč. 65, č. 2, s. 631–639. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.11118/actaun201765020631.

HÝBLOVÁ, E., KOLČAVOVÁ, A., 2017. The consequences of „options" in the directive 2013/34/EU of the European parliament and of the council on the financial statements. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis* [online]. Roč. 65, č. 4, s. 1349–1357. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.11118/actaun201765041349.

HÝBLOVÁ, E., 2019. The current problems of harmonization of accounting for small and medium-sized enterprises. *Economic Research-Ekonomska Istrazivanja* [online]. Roč. 32, č. 1, s. 604–621. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.1080/1331677X.2018.1561317.

JARVA, H., SILVOLA, H., 2017. The Role and Current Status of IFRS in the Completion of National Accounting Rules - Evidence from Finland. *Accounting in Europe* [online]. Roč. 14, č. 1–2, s. 88–93. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.1080/17449480.2017.1302597.

JORISSEN, A., 2017. The Role and Current Status of IFRS in the Completion of National Accounting Rules - Evidence from Belgium. *Accounting in Europe*

Brabcová, L.: *Požadavky na vykazování informací o peněžních tocích v legislativě a jejich vývoj v čase.*

[online]. Roč. 14, č. 1–2, s. 29–39. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.1080/17449480.2017.1300676.

KARAMANOU, I., KOPITA, A., LEMESSIOU, L., 2017. The Role and Current Status of IFRS in the Completion of National Accounting Rules - Evidence on Cyprus. *Accounting in Europe* [online]. Roč. 14, č. 1–2, s. 49–55. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.1080/17449480.2017.1299935.

KAUFHOLD, G., 2015. Compatibility of the IFRS for small and medium-sized entities and the new EU-accounting directive. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis* [online]. Roč. 63, č. 6, s. 1945–1951. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.11118/actaun201563061945.

MFČR [Ministerstvo financí České republiky], 2001. *Sněmovní tisk 852/0 Návrh novely zákona o účetnictví* [online]. Sněmovní tisk. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=28746>>.

MFČR [Ministerstvo financí České republiky], 2015a. *Sdělení Ministerstva financí k aplikaci některých ustanovení zákona č. 221/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony* [online]. Tisková zpráva. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: <<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetnictvi-podnikatelu-a-neziskoveho-sek/aktuality-a-metodicka-podpora/2015/sdeleni-ministerstva-financi-k-aplikaci-23139>>.

MFČR [Ministerstvo financí České republiky], 2015b. *Sněmovní tisk 398/0, část č. 1/8 Novela z. o účetnictví – EU* [online]. Sněmovní tisk. [vid. 22. 11. 2020]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=112638>>.

MFČR [Ministerstvo financí České republiky], 2018. *Veřejná konzultace k souhrnu řešení koncepce nové účetní legislativy* [online]. [vid. 11. 10. 2020]. Dostupné z: <<https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/verejne-diskuze/2018/verejna-konzultace-k-souhrnu-reseni-konc-33609>>.

MFČR [Ministerstvo financí České republiky], 2019a. *Ministerstvo financí předkládá návrh věcného záměru nového zákona o účetnictví* [online]. Tisková zpráva. [vid. 11. 10. 2020]. Dostupné z: <<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/ministerstvo-financi-predklada-navrh-vec-36619>>.

MFČR [Ministerstvo financí České republiky], 2019b. *Vyhodnocení veřejné konzultace k souhrnu řešení koncepce nové účetní legislativy* [online]. [vid. 11. 10. 2020]. Dostupné z: <<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetnictvi-podnikatelu-a-neziskoveho-sek/aktuality-a-metodicka-podpora/2019/vyhodnoceni-verejne-konzultace-k-souhrnu-34928>>.

MFČR [Ministerstvo financí České republiky], 2020a. *MF předkládá vládě návrh věcného záměru nového zákona o účetnictví* [online]. Tisková zpráva. [vid. 11. 10. 2020]. Dostupné z: <<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/mf-predklada-vlade-navrh-vecneho-zameru-38775>>.

MFČR [Ministerstvo financí České republiky], 2020b. *Vláda schválila návrh věcného záměru nového zákona o účetnictví* [online]. [vid. 11. 10. 2020]. Dostupné z: <<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/vlada-schvalila-navrh-vecneho-zameru-nov-39636>>.

MÜLLEROVÁ, Libuše, 2014. Změni nová evropská směrnice české účetnictví? *Český finanční a účetní časopis*. Roč. 9, č. 2, s. 131–140. doi:10.18267/j.cfuc.400.

Nařízení Komise (ES) č. 1274/2008 ze dne 17. prosince 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 1126/2008, kterým se přijímají některé mezinárodní účetní standardy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002, pokud jde o mezinárodní účetní standard (IAS) 1. In: *Úřední věstník Evropské unie* [online]. L 339/3, 18. 12. 2008 [vid. 25. 10. 2020]. Dostupné z: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32008R1274>>.

OTAVOVÁ, M., GLÁSEROVÁ, J., 2017. The impact of changes in accounting regulations on agricultural entities and their business accounts since 2016. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis* [online]. Roč. 65, č. 2, s. 689–697. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.11118/actaun201765020689.

SAČER, I. M., MEEH-BUNSE, G., LUER, K., 2019. Croatian and german accounting - a guiding overview of regulations against the background of the accounting directive 2013/34/EU. *InterEULawEast* [online]. Roč. 6, č. 2, s. 115–133. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi:10.22598/IELE.2019.6.2.6.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Text s významem pro EHP). In: *Úřední věstník Evropské unie* [online]. L 182/19, 29. 6. 2013 [vid. 22. 11. 2020]. Dostupné z: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:32013L0034>>.

TSALAVOUTAS, I., 2017. The Role and Current Status of IFRS in the Completion of National Rules - Evidence from Greece. *Accounting in Europe* [online]. Roč. 14, č. 1–2, s. 102–112. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.1080/17449480.2017.1298140.

VALLIŠOVÁ, L., DVOŘÁKOVÁ, L., 2018. Implementation of international financial accounting standards from the perspective of companies in the Czech

Brabcová, L.: *Požadavky na vykazování informací o peněžních tocích v legislativě a jejich vývoj v čase.*

Republic. *Economic Annals-XXI* [online]. Roč. 167, č. 9–10, s. 70–74. [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.21003/ea.V167-14.

VLÁDA [Vláda České republiky], 2020. *Tisková konference po jednání vlády, 5. října 2020* [online]. [vid. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <<https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-konference/tiskova-konference-po-jednani-vlady--5--rijna-2020-183950/>>.

Vyhláška 500/2002 Sb. ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *ASPI* [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [5. 7. 2020].

ZAGER, K., DECMAN, N., 2016. Guidelines and Recommendations for Improving the Micro Entities Model of Financial Reporting. In: IACOB, A. I. *3rd Global Conference on Business, Economics, Management and Tourism* [online]. Amsterdam: Elsevier Science Bv, s. 451–457 [vid. 23. 11. 2020]. Dostupné z: doi: 10.1016/S2212-5671(16)30348-3.

Zákon 563/1991 Sb. ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: *ASPI* [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [5. 7. 2020].

ŽÁROVÁ, M., 2013. Changes in EC Directives and Impact on Presentation of Financial Statements in the Czech Republic. *European Financial and Accounting Journal*. Roč. 8, č. 2, s. 21–45. doi: 10.18267/j.efaj.99.

Requirements for cash flows reporting in the Czech legislation and their development in time

Lucie Brabcová

Abstract:

Although the benefits of the Statement of Cash Flows for its users are indisputable, historically this statement has not been captured in the Czech legislation to a major extent. The aim of the paper is to describe and evaluate the quality of cash flows reporting as required by the Czech legislation as well as its evolution over time and its future development. The research methodology is based on comparative analysis. It can be concluded that the Statement of Cash Flows holds exceptionally weak position in the Czech accounting legislation over time. For the first ten years, it had not been mentioned in the legislation at all; after its introduction only a very little number of significant subsequent changes was made. Moreover, not even the current discussions on the new concept of accounting legislation do not indicate any intention to reconsider the approach to such an important statement.

Keywords: Accounting; Statement of cash flows; Cash flows.

JEL Classification: M41.